

Posudek oponenta práce k rigorózní zkoušce

Název práce: **Dědictví finlandizace v éře změn: finská bezpečnostní politika po studené válce**
Autor práce: **Mgr. Jan Jireš**
Jméno oponenta: PhDr. Jan Bureš, Ph.D. Ústav politologie FFUK

Hodnocení:

Autor na 120 stranách textu práce, předkládané k rigorózní zkoušce, analyzuje problematiku finské neutralitní politiky.

Práce Jana Jireše tematicky navazuje na jeho předchozí texty, ve kterých se dlouhodobě projevuje hluboký zájem autora o problematiku bezpečnostní politiky.

V první části podává přehledný a vhodně strukturovaný výklad pojmu neutralita v jeho různých významech, daných zejména konkrétními historickými a politickými okolnostmi v různých zemích. Tuto část pak doplňuje výklad specifického pojmu finlandizace, tedy neutrality ve finském provedení.

V další části práce charakterizuje Jan Jireš vývoj finské neutralitní politiky. Hledá historické zdroje této politiky a ve shodě s finskými autory je nachází zejm. v krystalizaci postojů finských politiků vůči Rusku na počátku 20. století. Právě tehdy vznikly v rámci finských zahraničněpolitických úvah dvě názorová křídla – jednak realisté, kteří upřednostňovali politiku obhajoby finské vnější bezpečnosti před bojem za spravedlivé (tedy suverénní) postavení Finska vůči Rusku, a jednak idealisté, kteří poukazovali na liberální zásadu spravedlnosti a vystupovali ostře proti ruským velmocenským ambicím vůči Finsku. V návaznosti na tyto víceméně teoretické spory pak Jireš analyzuje vývoj finské zahraničně-bezpečnostní politiky jak v době vytváření sovětského bloku v zemích střední a východní Evropy, tak v době studené války.

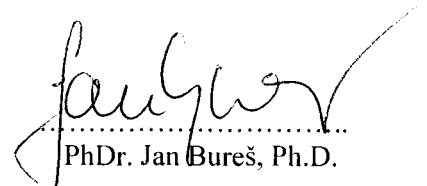
Za nejzajímavější a nejrozsáhlejší kapitolu je nutno ovšem považovat čtvrtý oddíl, věnovaný proměně mezinárodněpolitického postavení Finska po pádu železné opony a skončení bipolárního rozdělení světa. Kolega Jireš velmi podrobně analyzuje postupné redefinování finské neutralitní politiky v tomto období. Ukazuje, jak se tato nová finská pozice utvářela především v otázce integrace Finska do NATO. Přímou garantovanou neutralitu musela vystřídat politika neochoty účastnit se vojenských bloků a (spíše opatrná) angažovanost Finska v programu Partnerství pro mír. Kolega Jireš velmi precízně sleduje finské debaty o vztahu k NATO, proměny veřejného mínění ve vztahu k otázce možného členství v NATO, jakož i analyzuje pozice jednotlivých finských politických stran k této otázce v devadesátých letech. Tyto finské diskuze se poté snaží zasadit do obecnějšího a teoretického rámce „velkých teorií“ mezinárodních vztahů (realismus, liberalismus, konstruktivismus).

Závěrem je možno konstatovat, že autorovi se podařilo vytvořit velmi plastický obraz dané problematiky. Práce se opírá nejen o solidní znalosti teoretické literatury k danému tématu, ale především o podrobné studium historického vývoje finské bezpečnostní a zahraniční politiky. Autor v předložené rigorózní práci plně prokázal schopnost samostatně vědecky pracovat a docházet k originálním závěrům.

Práce Jana Jireše výrazně převyšuje jak nároky, kladené na práci k rigorózní zkoušce (a to jak v rovině rozsahu, tak úrovní jejího odborného zpracování) a proto ji doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: **výborně**

V Praze, dne 28.11. 2007

PhDr. Jan Bureš, Ph.D.